

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	--

Shromaždenie duchovenstva spišského biskupstva.

Ján Richter pred súdom oltárnych bratov.

Ján Richter farár veľkovesský v Orave nezákonným a neslýchane hnusným vystupovaním jeho proti najvyššej vrchnosti cirkevnej hrozné pohoršenie vzbudil v najširších vrstvách katolíckeho obyvateľstva celej krajiny. Duchovní spišského biskupstva, aby potupnému vystupovaniu nepuslušnika Jána Richtera, koniec urobili, výrazu dali svojmu oprávnenému pohoršeniu, spolu ale aj znakom podľznej íasky a uctivosti ku svojmu arcipastierovi a dôkazom toho, že poslušnosť k arcipastierovi držia za najskvostnejšiu čnosť kňazskú, 6. októbra v Poprade vydržovali

Slávnostné shromaždenie.

Z vzdialených krajov stolice spišskej, liptovskej a oravskej shromaždilo sa duchovenstvo v Poprade. Veľká radná dvorana mestského domu preplnená bola duchovnými, ktorých srdečne privítal praepošt-farár Georg *Andreidesz*. Na jeho návrh prítomní za predsedu shromaždenia jednohlasne vyvolili kanonika farára dra Jána *Vajdovszkyho*, ktorý zaujmúc predsedníctvo, ku vedeniu zápisnice požiadal farára Ludvika *Jlecsko* a ku prednáške predmetu pojednávania farára dra Jozefa *Kozsár*.

Predsedníctvo predovšetkým s úprimnou radosťou konštatovalo, že vzdor toho, že povolania k shromaždeniu len v pondelok a vutorok rozposlané boly a mnohí dostali ich len v poslednom okamžení, ku shromaždeniu prišli

predsa 86 duchovní a krom výsudanych boli tam nasledujúci :

Franc Lanczik praepošt-farár, Matias Kahanecz kanonik-farár, Julius Kern opát-farár, Celestin Kompanyik opát-farár, Franc Kolny opát-farár, Peter Viecha praepošt-farár, Ludvik Csurjak, Franc Spiritza, Ján Csumitta, Jozef Laczkó, Jozef Krasznecz, Jozef Kumcsik dekaní. Ambróz Kapitány, Ludvik Sax, Gustav Grinvaldszki, Edmund Schürger, Ján Odrobina, Ján Kubik, Jozef Handlovics, Ondrej Jablonszky, Ján Jendrichovszky, Vincenc Szmolko, Ján Janecsco, Julius Brtko, Jozef Klein, Rudolf Wágner, Viktor Milán, Ondrej Háber, Andor Trunik, Ján Hvizdos ml., Ján Dideczky, Ján Lipcsei, Eduard Haász, Béla Oravec, Jozef Kaczvinszky, Matias Nyemcsik, Ján Sztarosztovics, Jozef Fischer, Ignác Omais, Alexander Bohárscsik, Bartolomej Szmizsár, Jozef Zostyák, Štefan Janovcsik, Franc Árvay, Martin Dolyák, Jozef Matyassák, Albin Maxian, Ján Brissák, Michal Mihálik, Ján Droboth, Béla Szillay, Béla Pataky, Ján Groch, Ondrej Jenő farári.

Jozef Hohol, Jozef Szlaniczay, Vincenc Malinay, Román Lukács, Ondrej Scheffer, Jozef Vráb, Ján Kukura, Franc Fehérpataky, Štefan Schultz, Ján Gürsching, Franc Ulmanek, Andor Oravec, Štefan Szalay, Štefan Zahuranecz, Michal Sztankó, Jozef Maxian, Jozef Hübel, Ferdinand Raiszkup, Peter Mathés a Ján Kolcsák kapláni.

Dr. Pavel Dolyák, dr. Alexnader Horváth professori bohoszlovia, dr. Ján Ruszinyák professor praeparandie, Kornel Belcsék predstavený kláštora minoritov, Viktor Takács vikárius.

Prí všestrannom hlučnom oduševnení, prítomní vzali v známosť osvedčenie spišskej kapitule a Viktora Horváth opát-kanonika rektora spišského semenišťa, ktorí oznámili, že s radosťou pripojujú sa k uzavretiu, skrze shromaždenie vynesnému. Zarovnak s veľkým oduševnením prijaté boly telegrafické príblasy tých 60 duchovných, ktorí k shromaždeniu dostavili sa nemohli. Sú to nasledujúci: Jozef Harencsár čest. kanonik, Michal Chmel dekan-farár na odpočinku. Ján Hattyár, Peter Krávecz, Martin Pazurik, Štefan Pironcsák čestný kanonik, Anton Kubaszák, Ondrej Kuchár, Ján Schefcsik dekani, Jozef Tomcsa, Anton Cserny, Román Pukács, Karol Szedély, Ján Venczkó, Ondrej Kurucz, Štefan Jankó, Franc Hanzély, Jozef Dónay, Jakub Bohinszky, Jakub Láng Ján Pataky, Štefan Rooder Jozef Höhr, Michal Majercsák, Ondrej Marheszka, Štefan Zemancsik, Michal Štoffkó, Georg Bajcsi, Štefan Hattyár, Jozef Szmolkó, Jozef Matuska, Andor Farkas Alexander Fedor, Eduard Szkalszky, Franc Dulya, Štefan Gergye, Štefan Dudasko, Štefan Andrásovszky, Franc Kompanyik, Izidor Kalocsai, Michal Nyulászi, Ladislav Herbszt, Ladislav Mikula, Franc Klein, Ján Marin farári; Karol Machar, Štefan Hajós, Alexander Borzsinszky, Jozef Zasztkó, Pavel Pobeha a Jozef Novotny kapláni; Ján Horváth, Jozef Krssák katecheti; Ferdinand Flatschker predstavený kláštora minoritov, Ludvik Potocký predstavený kláštora Františkánov. Justin Loffay vikárius, Zefir Lass duchovný radu Františkánov, Lambert Kovárik kaplán. Dekan z Trstenej oznámil, že duchovenstvo Jeho okresu svoje city osvietenému pánu biskupovi vyjavilo v osobitnom telegramme.

Prednáška referenta a rezolučný návrh.

Shromaždenie ako prečítanie prihlasov a osvedčení tak s neobyčajným oduševnením slyšalo i prednášku referenta, ktorú podávame v nasledujúcom krátkom výfahu:

— Mimoriadne udalosti — povedal — tvoria mimoriadne pomery a mimoriadne pomenry vyžadujú mimoriadne prostriedky. Mimoriadne je naše shromaždenie, bo neviem, či je na to príkladu v dejepise daktorého biskupstva, lež mimoriadna je aj tá záležitosť, pre ktorú sme sa shromaždili. Stanovisko naše chceme zaujať

v disciplinárnej záležitosti oravsko-velkoveského farára Jána Richtera. Zlomyselné využitkovanie čisto cirkevnej záležitosti zo stránky našich nepriateľov za povinnosť nám ukladá, aby sme tak ako duchovní tohoto biskupstva, o ktorom je reč, zarovnak ale aj ako najbližší oltárni bratia kňaza, ktorý tak smutným jednaním vyniká, výrazu dali našej mienke, v tejto záležitosti, našim citom a našemu zmýšľaniu a s týmto snáď celú otázku vtisneme do pravého riečišťa, alebo k poslušnému podrobeniu povzbudíme oltárneho brata.

Prv ale, než by som návrh môj predostrel, za potrebné držím v krátkosti vysvetliť celú tú záležitosť disciplinárnu.

V čas všeobecných volieb na jar tohoto roku oravsko-velkoveský farár Ján Richter, ako ablegátsky kandidát chcejc vystúpiť — cirkevnú vrchnosť prosil o dovolenie k tomu, čo bolo celkom v poriadku. Cirkevná vrchnosť na základe zodpovedných príčin odoprela dovolenie a upozornila ho na podlžnú poslušnosť. On ale nevšimnul si tohoto upozornenia, pustil sa do volebných zápasov a vtedy pre neposlušnosť zastihla ho — suspenzia. Proti direktnému zákazu prijal aj mandát a skrze to urazil cirkevnú disciplínu, urazil ale aj zákonného strážca nad cirkevnou disciplínou, arcipastiera totiž biskupstva.

Zaslepený novinami ducha Kristovmu nepriateľskými obrátil sa i proti samej cirkve, keď neslýchanou opovážlivosťou na posmech uvádzal dekret i samej rímskej stolice a keď dokazoval že Rím bezprávne mieša sa do našich záležitostí krajinských: o ochranu vyzval i ministra zahraničia a tak s úplným aparátom dal sa podrývať pokojné pomery politické, aké panujú medzi Rímom a Uhorskom.

Shromaždili sme sa, aby sme proti pohoršlivému vykorisťovaniu tejto záležitosti pozdvihli náš protest. Keď teda náhlady, smýšľanie a city spišského duchovenstva v tejto záležitosti dnes svedomite a zceľa neodvisle prejavujeme, v prvom rade konštatujeme, že to medzi disciplinárne práva patrí každého biskupa, aby svojmu kňazovi dovolil alebo nedovolil za ablegátskeho kandidáta vystúpiť. Keby aj toto právo nebolo zložené v cirkevných nariadeniach, samo od seba vyplýva ono z hierarchickej organizácie cirkve, z ducha cirkevného a z toho pomeru, aký cirkevno-

právne panuje medzi biskupom a farárom. Vie to každý poriadny kňaz a svojho času vedel to aj Richter.

Na základe tohoto môžeme konštatovať, že oravsko-velkovesský farár Ján Richter hlboko urazil kňazskú disciplínu a podlžnú poslušnosť, a toto previnenie, ktoré sa niako nedá vymlúviť, zväčšuje ešte i tá okolnosť, že hriechy skutok svoj k tomu potrebuje, aby ním — pod zásterou urážiek na jeho občianskych, patrične politických právach zapričených — proti svojmu vlastnému biskupovi a proti pápežskému dekretu búril. Z tejto príčiny predostieram nasledujúci resolučný návrh:

Duchovenstvo spišského biskupstva v disciplinárnej záležitosti oravsko-velkovesského farára Jána Richtera 6. októbra shromaždenie vydržiavajúc v Poprade, hlbokú lútosť vyslovuje nad neposlušným vyzývavým a neoprávneným chovaním sa Jána Richtera proti svojmu biskupovi, spolu za nesprávne to vyhlasuje, a odsudzuje, že jednoduchú disciplinárnu kňazskú záležitosť, so zlomyseľným odvolávaním sa na politické práva, patrične štátno-občianske povinnosti svoje komplikuje a s odrazením čisto cirkevnej záležitosti na celkom nepravú cestu, náladu robí proti, práva patrične povinnosti svoje plniacemu biskupovi a proti pápežskému dekretu, shromaždené duchovenstvo používa zároveň i k tomu túto príležitosť, aby arcipastierovi svojmu dľa práv a povinnosti svojich správne pokračujúcemu, s ktorým spolu cíti a spolu smýšľa, čo najslávostnej dalo výrazu najhlbšej poklony, najvernejšej oddanosti a poslušnej lásky.

Rezolučný návrh tento hlučnými ováciami prijatý bol jednohlasne a predsedníctvo odoslalo ho telegrafične osvietenému pánu biskupovi spišskému.

Prievidzská petícia.

Kráľovská Kúria 7. októbra vyhlásila výrok nad petíciou, ktorú v mene voličov kresťanskej ľudovej strany ako právny zastupiteľ proti mandátu a voľbe Aloiza Rudnayho zadal pravotár dr. Karol Bonta.

Cieľom vyhlásenia tohoto výroku predseda rady Emil Zachar na čele kurialného súdu vo

výšspomenutý deň o 12. hodine prišiel do súdovnej siene. V zastúpení petície dostavil sa dr. Karol Bonta a ako obranca Rudnayho mandátu dr. Armin Tetétleni.

Predseda Zachar po zahájení zasadnutia vyhlásil, že výrok kráľ. Kúrie len v krátkom výfahu na vedomenie dá stránkam, ho pozdej itak doručený im bude v úplnej osnove.

Kráľovská Kúria v smysle 79. paragrafu XV. zák. čl. r. 1899. nariadila dokazujúce pokračovanie. Nariaďuje totižto:

1. Dokázanie všetkých v II. diele petície prednesených údajov, ktoré v I. diele tejže petície podrobne sú uvedené a vzťahujú sa na účinkovanie volebných predsedov atď. Nariaďuje dokázanie v IV. diele petície uvedených tých údajov, že volebný predseda Štefan Chemez ku voľbe z Rudnayho stránky vymenoval 100 riaditeľov stuškami na ramene opatrených a že týchto splnomocnil, aby viedli Brestyenzskyho voličov. Nariaďuje dokázanie toho, že títo 100 riaditelia stuškami na ramene opatrení, Brestyenzskyho voličov štúrali a mýlili, aby hlasovali na Rudnayho, Sporzona.

2. Nariaďuje dokázanie toho, že v noci pred voľbou, totiž 31. mája 1910 Rudnayho stránka v hostinci Freiberga vydržiavala poradu, na ktorej prítomní boli: Štefan Chemez volebný predseda, Štefan Géczy námiestnik predsedu, Gustáv Knogler predseda kommissie a slúžnovci Rudnayho strany a že tých riaditeľov volebný predseda a jeho druhovia, v tejto porade poučili ku všetkým tým skutkom, ktoré sú v predošlom punkte spomenuté.

Nariaďuje kráľovská Kúria dokázanie i toho, že volebný predseda Štefan Chemez ku akému dôverného rázu účinkovaniu splnomocnil tých stuškami opatrených riaditeľov.

V 3 a 4. punkte kráľovská Kúria nariaďuje dokázanie všetkých údajov v protipetícii uvedených.

V smysle 110. §. XV. zák. čl. r. 1899. kráľ. Kúria ku prevedeniu dokazujúceho pokračovania deleguje prešporskú kráľ tabulu, ktorou vyslaný sudca previesť má celé pokračovanie.

Na útraty ustálené a vykázané je 2500 korún. S tým zakončilo sa zasadnutie.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V obrovských rozmeroch pracuje Katolícka Ľudová Jednota. Toho zrejším dôkazom sú shromaždenia, ktoré ďalej vydržiavané boli v nasledujúcich obciach:

Katlóc (Prešp. stol.) Členovia Jednoty 22. sept. vo veľkom počte navštívili v katolíckej škole vydržiavané shromaždenie ktoré s oduševnenou rečou zahájil horlivý farár Ján Plechló. Poučné prednášky držali tajomník zo strediska Augustín Gramantik a farár obce Alsódombó Béla Plechló. Veľmi podarené shromaždenie peknou rečou zakľúčil miestny správca, dekan-farár Ján Plechló.

Nahács (Prešp. stol.) Na pozvanie horlivého farára Roberta Raubenseifer obyvateľa obce 23. septembra v peknom počte dostavili sa ku shromaždeniu v ktorom tajomník zo strediska Augustín Gramantik peknú prednášku držal o osožnosti a úlohách Katolíckej Ľudovej Jednoty. K dosiahnutiu týchto vznešených cieľov prítomní jednohlasne uzavreli, aby každú nedeľu po zatvorení obchodu v úverkovom spolku vydržiavali porady členovia Jednoty.

Selpóc (Prešp. stol.) V tejto obci ku Bogdanovcam patriacej 23. septembra peknou rečou zaháji shromaždenie prísadný trnavskej sv. stolice, horlivý dekan-farár Mikuláš Kovács. Augustín Gramantik tajomník zo strediska v poučnej prednáške povzbudzoval prítomných k usilovnému čítaniu spisov, ktoré vydáva Katolícka Ľudová Jednota.

Páld (Prešp. stol.) Obyvateľstvo obce skoro v úplnom počte dostavilo sa ku shromaždeniu, ktoré 24. septembra oduševnenou rečou zahájil horlivý kaplán Viktor Árvay. Tajomník zo strediska Ján Bartos poučnú prednášku držal o povolani a potrebnosti Katolíckej Jednoty, do ktorej poslal zapisať sa dalo 43 členov.

Vedrőd (Prešp. stol.) Dňa 24. septembra cez poludnie vydržiavané shromaždenie oduševnenou rečou zahájil veľkých zásluh miestny farár Ján Martinkovich, po čom tajomník zo strediska Ján Bartos v úvažnej prednáške podal zprávu o doterajšom účinkovaní Katolíckej Ľudovej Jednoty ktorá poslal má tu 61 členov.

Vedrődújfalu (Prešp. stol.) Pekne navští-

vené shromaždenie 24. sept. poučnou rečou zahájil neunávený pracovník za blaho ľudu kaplán Viktor Árvay a tajomník zo strediska Ján Bartos pri všestrannej pozornosti vykladal úlohy a ciele Jednoty, do ktorej poslal vstúpilo 22. členov.

Ciffer (Prešp. stol.) Dňa 24. septembra večer o 6. hodine vydržiavané ľudnaté shromaždenie zapalistou rečou zahájil neunávene horlivý miestny dekan-farár Jozef Turcsek. Pri všestrannej pozornosti o cieľoch Jednoty rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos. Po záverečnej reči, ktorú povedal zaslúžilý dekan-farár Jozef Turcsek, početní z prítomných zapisať sa dali za členov.

Ófelfalu (Tekov stol.) Porada Katolíckej Ľudovej Jednoty vydržiavaná 28. septembra popoludní. Pri všestrannej pozornosti o Katolíckej Jednote s veľkým úspechom rečnil Ján Bartoš tajomník zo strediska. Za členov zapisať sa dalo 24 občanov.

Kisugróc (Tekov stol.) Pekne zariadené shromaždenie 29. septembra peknou rečou zahájil za ľud neunávene pracujúci dekan-farár Ján Pojtek. Tajomník Ján Bartos za tým rečnil o organizácii a potrebnosti Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Simony (Tekov. stol.) Dňa 29. septembra popoludní zarovnak aj v tejto obci bolo shromaždenie, ktoré zahájil výš pochvalne spomenutý dekan-farár Ján Pojtek. Tajomník zo strediska Ján Bartos aj tu rečnil s veľkým úspechom, po čom jednohlasne utvorili Jednotu a pre obe obce za miestneho správcu vyvolený bol dekan-farár Ján Pojtek.

Korlati (Gemer. stol.) Utvorenie Katolíckej Ľudovej Jednoty. Za miestneho správcu s hlučným oduševnením vyvolený bol baňský direktor Emil Pisetta.

Óbars (Tekov. stol.) Katolícku Ľudovú Jednotu utvorili 29. septembra vo veľkom pekne zariadenom shromaždení, ku ktorému, vzdor prajného, ku práci vhodného počasia dostavili sa horliví katolíci i zo susedných obcí. Krem pospolitého ľudu prítomní tam boli: Viktor Szakács farár ujbaršský, Franc Paul notár, Štefan Pivonka hlavný učiteľ, Štefan Behula a Zoltán Tóth učiteľia óbaršskí, Štefan Pelczer hlavný učiteľ a Mariška Behula z Garamkelečénu, ako aj Martin Lehoczky hlavný učiteľ z Nagykoszma-

lyu, ktorí ako prví zapísali sa do Jednoty. Shromaždenie zahájil peknou rečou miestny horlivý farur Ján Váray a tajomník zo strediska Augustín Gramantik vysvetľoval Jednotu, po čom na mieste 127 zapísali sa dalo za členov, ktorí predviedli hneď voľbu miestnych správcov a vyvolení boli pre Óbars Štefan Pivonka, pre Kelecsény tiež Štefan Pivonka a pre Nagykoszmály Martin Lehoczky, hlavní učítelia.

Garamszöllős (Tekov. stol.) Ľudové shromaždenie vydržiavané 29. septembra. Horlivý farár Juius Spuller dlhšou rečou zahájil shromaždenie, po čom tajomník zo strediska Augustín Gramantik rečnil o Jednote, na čo hneď 40 nových členov pristúpilo k Jednote. Na tomto shromaždení súčasťníci sa tiež Ján Sármir farár z obce Csejkő a ščiavnický kaplán Adam Zachar.

Do láskavej pozornosti

Dehtičanom, Katlovanom, Dolno-Krupanom a Naháčanom.

Drahí Bratia! Blížia sa voľby stoličných výborníkov. U nás dvaja vypadnú z výboru. Koho teraz voliť? Nad týmto mnoho rozmýšľať nemôžeme, bo k tomu času niet. To ani není treba, bo máme dvoch znamenitých a smelých mužov na blízku. Poznáme ich všetci, ctíme a vážime si ich všetci. Netreba inšie, len do posledného chlapa na nich hlasovať; s tým uctíme ich, ale spolu i náš okres. Budú to hodní výborníci v tom driemajúcom prešporskom stoličnom dome, kde dosaváď iba veľkostatkári, notári, slúžnovci, zverolekári a iní potrimiskári uvalovali na nás zbytočné farchy. Oni istotne prinesú ta sebou ich živú myseľ, čisté svedomie a za ľud bijúce srdce. Kde bude treba, ohlásia sa a zastanú nás.

Kým bych ale prezradil mená našich kandidátov, nutno mi je poznamenať, že z výboru vypadlých na žiaden pád si nezvoľme. Dočítali sme sa z predošlých čísiel «Kresfana», aké vážne veci sa pretriasajú v stoličnom dome. O nás, o našu kožu, o naše, krvavými mozolmi zaslúžené groše sa tam jedná. Stoličné výbory berú na otázku slúžnovcov za ich činy alebo prečiny. Preto veľkou chybou je notárov si vo-

liť. Ako sa môže notár ohlásiť proti slúžnemu, keď mu je on predstaveným? A doteraz sme predsa takmer vždy len notárov volili do stoličného výboru. To bola veľká chyba! U nás včul dvaja notári vypadnú. Jeden aktívny, druhý je notár ná odpočinku. Ja myslím, aby sme teraz obidvoch poslali na odpočinok, nebudeme hlasovať ani na Bema, ani na Čederlu, lež vyvolíme si jednou myseľou, jedným hlasom Emila Hudymu, známeho vysokoučeného profesora trnavského, priateľa chudoby a Jána Plechló, katlovského dekan-farára.

O tomto nám netreba mnoho písať, známe ho všetci, vieme kto je a sme istí, že lepšieho zastupiteľa nenajdeme.

Hor' sa teda bratia Dehtičania, Kátlovania, Dolnokrupania a Naháčania! Vyviňme naše zástavy, nech už raz i my zvíťazíme! Zhrknime sa na voľbu všetci do poslednej haleny a hlasujme vesele, odhodlane na Emila Hudymu a na Jána Plechló. Nech sa nenajde zradca medzi nami. Nech žijú naši budúci stoliční výborníci. Daj Bože, aby tak bolo.

Volič.

Kto je lhárom?

«Slovenské Ľudové Noviny» v chýrniku 25. číse b. r. podávajú jedon malý článok, v ktorom píšu o stoličných voľbách. V tomto článku nachádza sa nasledujúce osvedčenie hrdinov poblúdenej národnárskej strany: «My sa znovu ohradzuje proti utrhačským nárážkam. My sme nielen siahodlhé články nepísali na baróna Lévaya, ale nikdy ani jedným slovíčkom neodporúčali ani za neho litery nenapísali. Naše stanovisko oproti néppártu schválil každý čestný človek a pokračovanie naše za korrektné uznal.»

«Božie mlyny melú pomály — lež vždy istotne.» Už iste osud boží doháňa judášskych hrdinov, lebo sa chytajú lhárstva, chcejúc odtajiť bezočive tie hnusné skutky, ktoré páchali pred voľbami v čacanskom okrese. My, ktorí sme očití svedkovia boli vašej kortešačky v Čacanskom okrese, verejne osvedčujeme sa, že Skyčák, Tomanek a Rath 25. mája v Starej Bystřici a 29. mája v Čaci na Ľudovom shromaždení, keď na kresfanskú Ľudovú stranu hodne

nabrýzgali a našpintali, slovenskému ľudu za ablegáta odporúčali baróna Léwayho, ako takého muža, ktorý pracovať bude za tajomné všeobecné volebné právo, jako aj za právo slovenskej reči jak v školách, tak v úradoch, ponač aj nová vláda Khuenová na tom stáť bude.

Takto rečnil Skyčák pri assistencii služnóvcov, žandárov, notárov a vojska. Tak rečnil Tomanek a Rath. Chodili po obciach a voličov svádzali na Léwayho stranu. Kto je teda lhár? To osvedčenie poblúdených hrdinov národnárskej strany ostatne prichádza nám tak, jako keby nás za sprostých alebo zabudlivých držali. Verte nám ale, že o všetkom náležite sme informovaní. Vieme, že vaše reči censurované byly. Aj to vieme, že len to vám bolo dovoleno rečnít, čo sa tým ľúbilo, čo vás najali. Rozkázané vám bolo nadovšetko, aby ste brýzgali na kresťanskú ľudovú stranu. Že ste niekde i censuru prestúpili, to môžete ďakovať len vašej smelosti a tým dozorcóm, čo slovenskému jazyku sú nepriatelja, to jest dobre nerozumejú; ba ani na vaše reči pozor nedávali. Že vaše kúpené a spolu pomstlivo pokračovanie každý čestný človek za korrektné uznal a vaše stanovisko proti kresťanskej ľudovej strane schvaloval, o tom pochybujeme. Vieme, že z vašej strany mnohí čestní a rozvažití mužovia zatracovali vaše judáške pokračovanie a povedali :

— Takto sa Slováci ničia!!

«Každý zradca svojej politiky musí byť opovrhzený.» Rýpalstvo mnohých priviedlo na vniroč a pomsta na pomstu volá. Tak sa to včul robí vo vašom tábore. A kto z toho má najväčšiu škodu? Len ten ubohý slovenský ľud, ktorému ste sa za vykupiteľov predstavovali a včul sa hryzete na jeho košťaloch. Tí ablegáti národnej strany práce, s ktorými sa chvastáte že ste im dopomohli k mandátu, vás len opovrhujú a teraz vás ani neznajú. Čo povedal Richter v liberálnom klube? Že veľké obeť priniesol, aby v okrese Dolnokubinskom udušil slovenských národnárov. Čo teda môže od neho očakávať ten ľud slovenský, za ktorého práva on bojovať sluboval? Čo môže očakávať od Léwayho a Rudnayovcov? Skyčák musí mlčať. Zato ostal ablegátom! Kto je teda lhár? Zvedaví sú

Zvedaví

Obrana kresťanských žien.

Také časy žijeme, že židáci nielen s kožkami, s obilím a s iným tovarom kupčia, lež aj so ženským mäsom. Nesekajú ho síce v masiarských jatkách, lež predávajú ho za živa. A obchod tento prekvitá a donáša tým židovským kupcom osohu. V ohľade tomto krajina naša prevyšuje všetky ostatné štáty. Nie naše dobré vína a nie ocelová pšenica získala nám svetochýrnosť, lež «ženské mäso». Od nás vyvážajú najviac dievok do cudziny. Nielen v europejských mestách sa stretneme s tymito obetami, lež vo všetkých jaskyňach hriechu širého sveta.

Haňba veru na vrchnosti, ktoré až do novších časov neobrátily sa na tých zločincov, ktorí prevádzaly tento špatný obchod. A žiaľbohu, aj dnes nestopuje ich trestná vrchnosť tak, ako by zaslúžili. Keď aj lapia takého pluháka, posúdia ho na pár korún, kdežto zaslúžil by, aby ho za živa spálili.

Dokázané je, že najmenej 30.000 je tých nešťastníč, ktoré v korisť padnú špinavému obchodu tomuto. A myslíte si, že oni tento obchod so ženským mäsom tajne prevádzajú? Oh nie! Verejne. Práve tak, ako s hocakým tovarom. Čítajte drobné oznamy židovských novín, najdete v nich verejné vyzvanie k tomuto obchodu, ešte aj miesto udajú, kde sa obchod ten prevede; udajú podmienky, aký má byť ten tovar a udajú aj cenu dievčať. Šťastliví ľudia, ktorí na dedine bývajú, aspoň nevedia, aké nemravnosti sa dejú vo veľkých mestách. Lepšie nehovoríť o tom, aby nezhubené duše nezabažily po hriešnom smýstve. Oh, v ohľade tomto na prvom mieste stojí Budapešť. Aspoň to hovoria cudzinci, ktorí u nás chodili. Nenie divu, veď policajti nedávno prišli na to, že je tam desať tisíc ruských židov bez zamestnania. A takíto ničomníci schopní sú na hocakú podlosť. Nuž ale nielen takáto luza zaoberá sa s týmto hnusným obchodom, lež aj bohatí židáci. Hej, keby tie veľkomestské kaviarne a hostince vraveť vedely! To sú ozajské peleše hriechu.

Väčšina obiet pochádza z tých ženských, ktoré nútené sú so službou a s pracou svoj chlieb vyhľadávať. Na takéto vystierajú siete ohavní kupci. Slubujú im dobrú službu, veľký výrobok.

A kto by nešiel za tým? Tak aj nezkúsené dievky neraz s povedomím svojich rodičov padnú do pazúrov dravých zlodejov a títo potom vyvážajú ich ďaleko za more a dievky len neskôr zbadajú, že prišli do domov, kde pozbavia ich čistoty, zdravia a slobody. Kupci ale napíňajú si vačky s bohatou odmenou.

Najväčšie nebezpečenie hrozí tým dievkam, ktoré v Budapešti hľadajú službu. Nezkúsené stojia v strede tisícero nebezpečenstva a padnú do pazúrov nesvedomitých židákov, ktorí núkajú sa, že im službu najdú. My neraz sme napomenuli rodičov, aby neposielali do Budapešti svoje dievky. Nech ani jedného nezachváti ten veľký plat, ktorý tam dávajú. Má on veľkú cenu. Padne mu v obet čistota a neraz celá budúcnosť dievky.

Aby takéto nezkúsené dievčatá neostaly bez obrany a bez dobrých priateľov, slúži k tomu katolícky spolok menom «Katolikus Háziasszonyok Szövetsége» — Družstvo Katolíckych Gazdín. Katolícke panie v Budapešti sdrúžily sa k tomu, že utvoria jeden domov, kde umiestnia tie dievčatá, ktoré z vidieka prídu do hlavného mesta. Zaviazaly sa tie šlachetné panie, že len z týchto dievčat si vyberú služobné a že s nimi tak budú zachodiť, ako keby k ich rodine patrily.

Ti statoční rodičia teda, ktorí obávajú sa o svoje dievčatá a nechcú, aby sa ony stratily v zákruti veľkomestského života, nech použijú službu výšspomenutého spolku. Nech nezabudnú keď ich upozorňujeme na to, že v prvom rade oni sú zodpovední za osud svojich dievčat.

Ktorý rodič teda do Budapešti chce poslať svoje dievča, nech pýta radu od svojho pána farára a ten ho naprávi, kde sa má v Budapešti obrátiť. Dievča, ktoré tam chce službu hľadať, nech sa oznámi na poštovnej dopisnici u správy «Domova služobných» (Katholikus Cselédotthon, Ujpest, Bocskay-utca 1.) Odtiaľ každú stredu k železničnej stanici k prichodiacim vlakom vysielajú jednu ženskú, ktorá zavede prichodiace dievčatá do «Cselédotthonu». Ženská tá nosí na sebe na bielej stuške vysiaci odznak, po čom ju ľahko poznať. Doma teda tak treba zariadiť deň cestovania, aby dievčatá v stredu doišli do Budapešti a oznámili treba, na ktorú stanicu a o koľkej hodine dojdú.

Dievka, ktorá donese od svojho pána farára odporúčanie, v Cselédotthone zdarma dostane zaopatrenie dotiaľ, kým sa jej služba ne-trafí. Jak by ale nevernou sa stala k Cselédotthnu, tak povinná bude nahradiť trovy. Správa Cselédotthonu s pozornosťou sprevádza držanie sa dievky a v čas potreby svoju zkusenosť rodičom a pánu farárovi dá v známosť. V Otthone je aj šparkassa, kde služobné svoje peniaze odkladajú. Správa Otthonu stará sa aj o to, aby služobné v slobodnom čase mali poučné zábavky. Keď miesto zmenia, kým do novej služby nevstúpia, v Otthone zdarma dostanú chôvu a hospodu.

Myslíme, že lepšieho ústavu niet pre služobné. Prosíme teda patričných rodičov, nech nevyšlú svoje dievčatá do Budapešti prv, zakiaľ si nevykonali prostredníctvom Cselédotthonu.

Ondrej Hladký.

Aký účinok majú na ľud potravné spolky?

Aby sme na túto otázku odpovedali, musíme vedieť, čo utvorilo potravné spolky?

1. Ťažké okoličnosti žitia. 2. Úžera tovaru.

U nás všetko dražie, či šatsvo, či obuv, či mäso či iné potravné články, či kvartíre, kdežto nedvíha sa úrodnosť zeme. Toto by nás malo nútiť k tomu, aby sme boli šporliví, lebo pri veľkých potrebách utisnutí sme na každý halier. Zkusujeme to pri kúpe, že kto potrebné veci v malom kupuje, draho kupuje, kdežto keď k zaopatreniu potrebnosti viacerí sa sdrúžia a kúpia vo veľkom, lacno kúpia a sgazdujú aj trovy pri dôvoze.

V dedinskom sklepe nachodí sa sotva za 200—400 korún tovaru, pri ktorom keď by aj bolo 10—15 procentov osohu, obnos tento není ani toľký, že by sme vedeli z neho udržať jedného hospodárskeho sluhu. Žid ale predsa vyžije z takého skliepku i s jeho veľkou rodinou, ba aj sa vzamáha.

Ako to možno, pýtate sa? Odpoveď dajú na to miera, tovar a cena, Židák vám vie preísť cez rozum, milí krajania. Má falošnú mieru, podlý a predsa drahý tovar. Bohatne, lebo úžeri teda klame a zbíja. Preto treba zakladať kresťanské sklepy. Preto treba vyhýbať židovským

obchodom. Otvorte voľakde kresťanský sklep a zaraz uvidíte rozdiel v tovare a v cene. A keď kresťania dostatočne podporujú svoj sklep, židák zaraz spakuje svoj planý tovar a dedina oslobodí sa úžerníka. Neni to teda pravda, že kresťanské spolky hubia kupectvo. Naopak, s poriadnou a čestnou konkurenciou očistia obchodníctvo od huncútov, z čoho obecenstvo má osov. Už aj táto okolnosť má nás povzbudzovať k zakladaniu potravných spolkov.

Nuž ale, nenie dosť sklep len otvoriť, lež — ako sme to už sto a storaz povedali — treba ho aj napomáhať. Toto držíme za kresťanskú povinnosť. Hriješny je ten ľud, ktorý na úkor spolku peňazmi napcháva židové vačky. A koľko je takýchto kresťanov? Ba nielen to, lež premnohí zaslepení kresťania sami pracujú na zkaže spolku len aby sa židovi nič nestalo. No, kto takto robí, nech sa dá obrezať a nech si obviaže čelo remencami, lebo je horší ako židovský úžerník.

Je pravda, že u žida možno sa lepšie jednať, ako v kresťanskom potravnom spolku, lebo žid planý tovar draho predáva a má váhu takú že keď aj utratí volačo pri jednom objednavateľovi, pätnásobne zdere to z druhého. Takto v kresťanskom sklepe nekšeftujú. Treba ale aj to povážiť, že sklep nemôže dať tovar lacnejšie, ako ho on sám platil. Obecenstvo to neuznáva, lež hovorí: «Žid ctí svojich odberateľov, lebo dá aj na borg, potravný spolok ale nedá.»

Priatelia moji, ten borg je veľmi drahý. Radšej kupujte za hotový groš, ako na borg. Aj to vám verím, že žid radšej dá bez peňazí, ako za peniaze, lebo dlžoba donáša mu úroky a aknáhle poraste, musíte podpísať veksel, alebo vydať zo seba obligáciu. A vtedy vás už má! Váš majetok usmieva sa už na žida, jestli mu neplatíte riadne. A huncút obyčajne vtedy vás napadne, keď nemáte peňazí. Fiškál má vtedy roboty, vy ale trovy.

Netvrším ja to, že kredit, úver neni veľké dobrodenie. Kto na úver kupuje, ľahšie a viac kúpi. ako ten, kto za peniaze kupuje. Lenže dlžobu aj splatiť treba. No a či je to vždy možno? Z rátoz vždy ostane volačo z jedného mesiaca na druhý, z jedného roka na druhý, ba aj sa pridá k starej dlžobe, tak že človek nevie sa jej zkiepiť. Tu zase len veksel pomôže.

Najprv jeden, potom druhý, tretí. Keď neni s čím vyrovnat takýto vekslový dlh, prinde ekzekútor, predá domec, zem alebo iné a kúpi to žid úžerník za bagatel. Chudiak kresťan na tele i na duši je zmorený. Tu jedon večer príde k nemu úžerník s tou radou, že mu prepustí zem, domec za tú cenu, za ktorú to on vylicitoval.

— Gazdujte ďalej — povie. — Však mi zaplatíte, keď budete mať. Dlh dáme intabulovať na majetok. Dobre bude?

Neborák kresťan myslí si, že je zachránený. Vďačí sa úžerníkovi. Je presvedčený, že také dobrodenie nepreukázal by mu ani pán farár.

Intabulácia, fiškál a iné trovy prehltnú skoro všetky peniaze, ktoré mu po licitácii ostaly. O pol roka vidí, že na jeho majetku väčší dlh spočíva, ako predtým.

Takto sme my chudobní Slováci s našimi úžerníkmi zapletení. Sto a sto pádov príde pred verejnosť, a ešte viac ich ostane v tajnosti. Ani žid, ani jeho otrok kresťan nezradia, ako sú oni dvaja zapletení. Z múdre zúboženého Slováka bohatne žid. A ešte hovoria, že prestalo poddanstvo! Len zaveďte inkvizíciu proti úžernikom, budete vedieť, koľko má poddaných jedon a jedon.

Tu pomôžu len rozumne vedené kresťanské spolky. Nech sa židia a národnari hoc aj rozpučia od zlosti, spolky musíme zakladať v každej obci. Kresťania kupujte len u kresťanov, hlásame od prvku my ľudáci, lebo vieme zo skúsenosti, že toto je jediný liek proti úžere, zakladajte, podporujte potravné spolky, krajan. Rodičia už svojim deťom do duše nech to vštepiu, aby len u kresťana kupovali.

Gazda.

POLITICKE CHYRY.

Dlhy uhorského štátu.

Odkedy liberáli panovali v Uhorsku, nerobili nič iného, ako dlhy. Tomuto šodpovedne aj terajsia vláda s tým začala svoje účinkovanie, že hneď za horúca od zahraničných židovských bankárov vypožičala 560 millionov korún. Po-

Albert, nový kráľ belgický a jeho rodina.

litici darobnej liberálnej práce sa tomu tak potešili, že chýrnemu finančnému ministrovi Lukácsovi zariadili veľkú hostinu, pri ktorej ho oslavovali, že tú požičku vyprostredkoval. Tejto požičke ale tešit sa málo príčiny majú pod ne-

znesiteľnými daňami fažko stonajúci občania, keď považia, že Uhorský štát *má už šesť miliardov korún dlhov*, od ktorých ako úroky platit musí ročite asi 300 millionov korún. Takto gazdujú liberáli.

O delegáciach.

Delegácie začaly svoje účinkovanie 12. októbra vo Viedni. Liberálom darobnej práce odľahlo. Majú včul aspoň tú výhovorku, že pre delegácie nemôžu vydržiavať snemové zasadnutia. Dobrá výhovorka stojí groš, no táto veru ani haliera neni hodná, bo celý svet vie, že väčšina terajšieho parlamentu celkom je neschopná každej vážnej práce.

Nariadenie v záležitosti vystahovania.

Pri prehliadani cestovných passov pred vstúpením na loď ponosujú sa vôbec vystahovalci, že pri zadovážení cestovných passov zvlášte notárom veľmi mnoho musia platiť. Minister vnútra následkom toho na všetky právomocnosti krajiny upravil nariadenie, dľa ktorého notári vyplatené im útraty povinní sú udať v podpísanej prílohe ku pasu a odoslať okresnému slúžnemu. Snáď takto zastaví sa toto remeslo notárom a nebudú itak zúbožených vystahovalcov vyžierať.

Z CUDZOZEMSKA.

Revolúcia v Portugalsku. Dva roky budú tomu, čo slobodní murári a anarchisti zavraždili portugálskeho kráľa Karola a s ním razom aj dediča trónu. Po zavraždení kráľa Karola mladší jeho syn, sotva 20-ročný nastúpil trón portugalský. Slobodní murári ale spojení so socialdemokratmi a anarchistami neustále pracovali na tom, aby kráľovskú dinastiu nemožnou učinili v Portugalsku, kráľovstvo zničili a vyhlásili republiku.

Hlavný majster slobodných murárov Magelhaes da Lima už v máji vyjednával s francúzskymi ministrami Pichou a Clemenceau, ako aj v Londýne s poprednými slobodnými murármi, aby pomáhali v Portugalsku republiku vyhlásiť. Sľubami, ktoré tam obdržali povzbudení portugalskí slobodní murári, podplácaním a iným nešľachetným spôsobom dostali na svoju stranu aj vojsko a námorníctvo. Vutorek 4. októbra vypukla v hlavnom meste Lissabone revolúcia. Z námorských lodí rozstrelali kráľovský kaštieľ. Kráľ Manuel s jeho matkou Amaliou opustil Lissabon a odcestoval do cudzozemska.

Slobodní murári začali svoju prácu. Vyhlásili republiku. Za predsedu a ministrov vymenovali svojich chlapov. Mníchov a mníšky už vyhnali z krajiny. Kňazov vraždia, kde ktorého zdrapia. Kostoly rabujú. Takto vyzerať najnovšia práca slobodných murárov!

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

BESEDNICA.

Pálené a deti.

No ba, ešte kýho paroma?

Presvedčený som, že tak budete myslieť, eteni čitatelia, keď uzrete tieto riadky; čo ešte navymýšľajú, že deti aj dnes — pálené pijú, alebo práve do krčmy chodia.

Ani z daleka nehovorím, že Peter Repčík chodí do krčmy, alebo tak po litroch zlieva do seba tú pálenečku. Ale zato ja len predsa poviem volačo, čo si bude dobre povšimnúť.

Repčíkovcom dal Pán Boh dožiť sa tej radosti, že im požeňnal jedného malého chlapčeka. Taká radosť panovala v tej rodine, jako v krajine, keď sa po dlhom čakání v ťažkých časoch — narodí dedič trónu. Lebo čo budeme tajiť, Repčík veru za takého držal Petra.

Peter ale riastol, riastol, už aj biabotal; dve malé rúčky vystieral po všetkom tom, čo sa mu páčilo. Rodičia ale veru mali v tom radosť, keď mohli ich miláčkovi všetko po vôli urobiť.

Repčík nebol korheľ, lež vyznávam to, že každé ráno vypil si jeden kalíšek tej pálenečky.

Malý chlapec vidiac sklienku, vystrel po nej malé rúčky a keď mu matka nechcela po vôli urobiť nešeredne plakal.

Otca ale bolelo srdce, keď počul miláčka plakať.

— Ty starká — hovoril prostosrdečne — daj mu jednu kvapečku, veď snáď len nezomre od nej.

— Človeče, pre živého Pána Boha, čo myslíš! — hovorila predesená matka.

Ale miláček len ďalej plakal, škrečal; Repčík toto už nebol vstave ďalej znieť. Chytil flašku a priložil ju k ústam chlapčekomým, ten si aj z nej potihol. Chúda, myslel si, že to tak ide, jako pri cecaní.

Peter sa striasol. Tvár mu očerveňala, začal kašľať, potom pozrel na otca a prestal plakať.

Čas ubiehal. Peter každodenne videl flašku, každodenne vystieral rúčky za pohárikom a každodenne dostal pálenky. Tak navyknul ku nej, jako ku vode.

Nuž a keď navyknul — však ver poviete — neni v tom nič!

Ale vec nemá len začiatok, prostriedok, lež má aj koniec.

Jako, jako nie, ale ten peknej, okruhlejšej, červenejšej tváre chlapčok, zrazu začal byť špatný. Dali ho potom aj do školy, ale Peter bol taký hlúpy, jako dub. Pán učiteľ darmo sa s ním trápil, darmo ho poučoval, ešte i v osobitých hodinách — hádzal hrach o stenu.

Čo sa ale potom stalo.

Pán učiteľ zakopal na dvere domu Repčikovo a takto riekol:

— Nepil Peter dnes pálenku?

— No veru — odvetil Repčik — zvyknul dostavať každé rano tak pod spôsobom kvapočku, ale ráčite vedieť, je to toľko, jako jedna kvapka v mori.

— No veru, váš chlapec bol opitý, to hovorim ja. Tam sa táckal pomedzi lavice, táral hlúposti, žiaci sa mu smiali. Ja som sa skoro prepadol od haňby.

Aj matka počula túto reč. Pozrela na svojho muža, potom išla do komory, pozrela na flašku. Z tej veru chybovalo na dobrú dľaň. Oprela sa o truhlu a horko plakala. Teraz sa dozvedela, prečo treba v dome viac pálenky, nežli predtým.

Malý Peter totiž vystriehol príležitosť, kedy mohol vniknúť do komory. Lebo musel ta ísť. Nieslo, hnalo ho čosi a keď sa nemohol ku flaške dostať — onezdravel.

Už mal štrnásť rokov ten chlapec, ale bol taký hlúpy, lepšie rečeno blbý, že bola útrpnosť naň pozreť. Osem rokov chodil do školy, ale zato neznal tri riadky prečítať na jedon dúžok.

Potom ubiehal čas ďalej. Z Petra stal sa mládenec a to zkažený, zputstlý, zničený mládenec, ktorého nechceli ani k vojsku, tým menej dievčatá a ktorý len preto žil, aby mohol pálenku piť!

A keď pil, to bolo hrozné!

Otec zošedivel; starosť a žiaľ mu pomohly k tomu. Matka lomiac rukama, s plačom hovorievala:

— Čím sme sa prehrešili proti dobrotivému Pánu Bohu? Prečo nás tak tresce?

Ctení čitatelia moji! Netrestal ich dobrotivý Pán Boh! Oni sami sa trestali.

Táto malá vyprávka je zo sta jedna. Lež koľko a koľko pádov ja ešte znám! U rodičov je to malá vec, keď dajú dieťatu pálenku.

— Len jeden glg — hovorievajú. — Lepšie bude spať, jest atď.

Hej ale veru s ohňom sa ihrajú!

Keď som býval na dedine, poznal som jednu matku, ktorá svoje dieťa, keď plakalo, tak ukojila, že mu dala pálenky. Pravda, dieťa sa omámilo, snáď i zaspalo. Ale kto zná, jakú otravu vlastná matka napustila do krve toho dieťaťa.

Aj v škole som zkusil, že jeden chlapec prišiel do školy pri veľmi dobrej vôli. Na moju otázku, že:

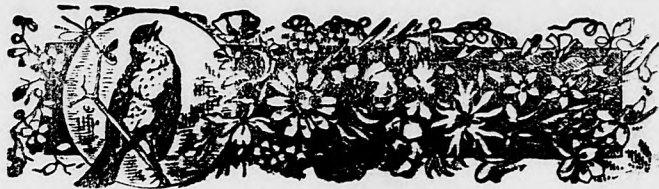
— Synáček môj, nepil si ty doma pálenku? — odpovedal:

— Môj otec bol dobrej vôle, tak že potom aj mňa opil...

Ubohý otec, ani nemyslíš, že čo robíš. Že pripravuješ nešťastie syna svojho. Že ho otravuješ, že hrešíš proti svojmu vlastnému dieťatu a proti vlasti, ktorej dávaš daromného, biedneho potomka,

Rozumný rodič sa nikdy niečoho takého nedopustí. Veď dieťa všetko žiada, čo vidí. Ale z toho naskrze nenasleduje, aby sme mu všetko po vôli robili.

Čo sa vtedy stane? — Rozmýšľajte nad tým!

CHYRNÍK.

Ťažko chorý arcibiskup. Dr. Julius Várossy kaľošský arcibiskup už od dávnejšieho času ťažko je chorý. Dľa najnovších chýrov stav o cirkvi a blaho ľudu veľazaslúžilého arcipastiera k lepšiemu sa obrátil. S božskou pomocou je nádej k jeho vyliečeniu.

Chýry z biskupstva košického. Z príležitosti menín jeho veličenstva kráľa dňa 4. októbra, osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v sídelnom chráme svojom s veľkou assistenciou slúžil siávnosťnú sv. omšu, na ktorej prítomní boli početní zastupitelia vojanských stoličných a mestských vrchností. — Jeho excellencia osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy v sprievode svojho sekretára dr. Jána Stukner, minulý týždeň srdečne vítaným hosťom bol osvieteného pána biskupa košického a pohliadol všetky znamenitosti mesta. — Dr. Engelbert Mázy kňaz radu benediktínov, hlavný direktor gymnasiálnych škôl okresu košického 12. októbra v stoličnom shromaždení učiteľov peknú reč držal o kultúrnych povinnosťach učiteľstva. Na uprázdnenú faru Hidasnémeti osvietený pán biskup vymenoval Valenta Kozsár vicedekana farára z Papháza a na jeho miesto za dočasného administrátora poslal Štefana Sipták, kaplána zo Zemplényszinye. — *Sátor-aljaujhely*: Katolícka ľudová Jednota, pričinením opäť farára Štefana Besseney a kaplána Edmunda Szedák, minulý týždeň vydržovala tu mesačné shromaždenie, v ktorom pred 500 členami peknú prednášku držal pravotár Behyna. — *Hór*: Tunajšiu rím. kat. školu za veľkej slávnosti a v sprievode peknej reči minulý týždeň posvätil Koloman Hiszem, opät. hlavný dekan zemplínskej stolice a farár z Töketerebesu.

Chýry zo Spiša. V Kézmark dňa 25. septembra po dlhej chorobe zomrel advokát dr. Franc Schweiger v 58. roku života svojho. — V meste Nová Ves zo 150 vojopovinných dostavilo sa na assentírku 65, odobrali 30. — V Nedeci na druhú r. k. učiteľskú stanicu vyvolili učiteľku Annu Mestyánek. V obci Kolinfalu vyvolený je za učiteľa Ján Király, v Ábrahamecch Bartolonej Richtarcsik, v Janovecch Georg Szabó a v Žďjaru Rudolf Kruss. — V Kézmarku dňa 25. septembra v sediacom stave mŕtvú našli v kuchyni 68-ročnú vdovu Paulinu Nauer. Zadusl ju uhličný plyn. Tak sa zdá, že sama zavrela privčas rúru so samovražedným úmyslom. Bože daj každému zdravého rozumu! — V obci Vitfalu už dávno bola Jánovej Hovanec trňom v oku jej chorá dievočka. Namiesto toho, aby ju ako to každá matka za prisnu povinnosť má, bola láskave opatrovala, s ňou vždy plano zachádzala. ba ju aj mnoho razy krvavo zbila. Dňa 21. septembra tá divá ženská natoľko

sa zapomela, že keď sa jej ubohá dievčeka, ktorú zase nemilosrdne bila, z rúk vytrhnúť chcela, vzala sekeru a s ňou ju tak dlho obrábala, kým nešťastné dievča svoju dušu vydalo. Zverskú mntku, ktorá by najpotupnejšiu smrť zaslúžila, už zatkli. — Až do 30. septembra vydala toho roku naša stolica 315 cestovných passov. — V Torisku dňa 1. októbra veľký oheň zúril. Zhorelo 30 domov a 50 stodol. V obci Dravec Ján Gartsár st. zabil tú ženskú, s ktorou na vieru žil. Hriešna láska sa obyčajne plano skončí. — V Durstine na r. k. učiteľskú stanicu zvolili učiteľku Gabrielu Kerez. — V Novej Belej za organista učiteľa vyvolený je Bartolomej Háber, doteraz učil v Osturni. — V Lešnici v deň sv. Michala archanjela posvätil hanušovský dekan-farár Peter Krávecz skrze obec vystavenú novú katolícku školu.

Závratníctva jedného mladíka. Budapešťianska polícia zaoberá sa teraz s vyšetrovaním jedného veľkého klamstva, ktoré neobyčajnou prefikanosťou spáchal bývalý mladý úradník uhorského pozemko-úverkového ústavu Tibor Zsazsovics, ktorý je pastorkom Alberta Dósu, hlavného kassira panstva grófa Ladislava Károlyiho. Mladík asi pred rokom povedal svojmu nevlastnému otcovi, že ho gróf Heinrich Apponyi, švager grófa Ladislava Károlyiho poveril, aby mu zaopatril 50.000 korún požíčky. Hlavný pokladník na to odpovedal, že on peniaze dať nemôže, Na to mladík navrhol svojmu očimovi, aby sa telegrafične spýtal manželky grófa Ladislava Károlyiho, sestry Heinricha Apponyho, že či chce pomôcť svojmu bratovi? Dósa, ktorý oproti svojmu nevlastnému synovi prechovával úplnú dôveru, napísal telegramm a po Zsazsovicsovi poslal ho na poštu. Odpoveď znela, že grófka chce pomôcť svojmu bratovi, na čo Dósa zaviedol Zsazsovicsa ku Imrichovi Sonnenbergovi, náčelníkovi firmy «Schenker a spol.», ktorý žiadaných 50.000 korún 5. októbra minulého roku vyplatil. Zsazsovics tieto peniaze v mene grófa Heinricha Apponyho o mestac vrátil. O dva mesiace pozdejšie Zsazsovics sám zavítal ku Sonnenbergovi a v mene grófa Heinricha Apponyho vyzdvihol 100.000 korún požíčky. O krátky čas Zsazsovics pomocou z písacieho stolíka svojho očima ukradnutých razítok predal Sonnenbergovi dom grófa Ladislava Károlyiho v Szentkirályi ulici č. 22—24. Na tento dom Zsazsovics od Sonnenberga dostal mimo už vyzdvihnutých 100.000 korún ešte nových 80.000 korún. Takto stála vec v júni t. r., keď Zsazsovicsa z ústavu, v ktorom bol zamestnaný, pre zanedbávanie svojich úradných povinností prepustili zo služby. Mladík vtedy zmizol a odtedy ho nevideli. Albert Dósa po zmiznutí svojho pastorka dost skoro zvedel sa o závratníctvach Zsazsovicsa, ktorý viedol veľkopanský život, hral na burse a len na jednu ženskú strovil mesačne vyše 10.000 korún. Zsazsovics mimo vyššie udaných klamstiev spáchal aj iné závratníctva a pravdepodobne je, že preňho mimo jeho očima aj iní ľudia budú mať neprijemnosti. Zsazsovics ušiel pravdepodobne do Ameriky.

Podmienečné pristavenie rychlíkov v Melčiciach.

Direkcia uh. král. štátnych železníc oznamuje: Na čiare Budapešť—Galánta—Žilina chodiaci rýchlovlak, ktorý na západné nádražie v Budapešti príde predpoludním o 9. hodine 48 minútach, taktiež aj rýchlovlak, ktorý zo západného nádražia v Budapešti večer o 6. hodine 50 minútach odjachá, počnúc od 1. októbra tohto roku na stanici Melčice cieľom vysadnutia a sasadnutia cestovateľov podmienečne zastane. Ranný rýchlik do Melčíc príde rano o 5. hodine 40 minútach, večerný rýchlik ale v noci o 10. hodine 41 minútach.

Podivný štrajk. Zamestnanci pouličnej železnice v Krakove. ako odtiaľ sdeľujú, štrajkovali, na čo všetkých 600 zamestnancov železnice posadili do chládku. Jeden pluk vojska každé rano vyvedie ich zo žalára a prinúti ich, aby za vojenského dozoru konali svoju povinnosť na železnici. Keď železnice večer prestanú chodiť, štrajkujúcich zamestnancov vojsko znova zavedie do žalára.

DOPISY.

Zo Solčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Kresťane».

Radostou oplýva naše srdce, že pri novembrovej stoličnej voľbe zas budeme mať príležitosť preukázať svoju ľudácku statočnosť. Ani keby sám föispán Krausz vystúpil, by sme neodstúpili od našich milých a drahých troch kandidátov, ktorí sa menujú: Pirchala, Konyakovszky a Fiebig. Ako počúvame, aj naši páni bratia kovarski budú s nami držať. Nech žijú poriadni ľudáci, preč s Judášmi nevernými ľudovej strane kresťanskej. Reznícki voličia nikde nechcú hlasovať s nami, prečo by sme my hlasovali s nimi?

S Bohom

Rabčík.

Z Lefantoviec

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom
«Kresťane».

Česť a sláva nášmu pánu farárovi, že nás obznámil s preseranským úverkovým spolkom, kde snadno a lacno dostávame peniaze, keď potrebujeme. Náš notár Majeszky nás do Chynorán posla. A veď to je ďaleko a o veľa drahšie sú tam peniaze. My už len preseran-

ský úverkový spolok budeme navštevovať s úplnou dôverou.

S kresťanským pozdravom

Jakub V.

Z okresu starolubovenského (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Náš ľudový ablegát Anton Beszkid, ktorý v Prešove býva, v záujme podolinsko-orlovskej železničnej dráhy, za štyri dni sdržoval sa v svojom okrese. Jeho neunavná práca je nám zárukou, že tá veľmi potrebná železnica, o ktorej sa už od 16 rokov rozpráva a pojednáva, v krátky čas konečne predsa už len bude uskutočnená. Náš ablegát o krátky čas navštíví všetky obce okresu. Pri tej príležitosti mieni v Starej Vsi úctovnú reč držať.

S kresťansko-ľudovým pozdravom

Neohrozený ľudák.

Zo Sulán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

My ticho žijeme, bydlíac medzi Čermanmi a Perkovcami, za chrbátom sveta. Naša z dvoch dedín pozostávajúca obec, medzi obyvateľmi počítuje temer samých poriadnych ľudákov. Pri voľbe ani nášmu čiernemu notárovi kvôli ešte nikdy sme neopustili poctivý prapor svojej ľudáckej presvedčenosti. Jako sme počuli, v novembri v Preseranoch vystúpia za stoličných výborníkov Konyakovszky, Pirchala a Fiebig. Ani za nič neodstúpime od týchto troch ľudákov, ani sa neozveme o biednych liberálnych chudákoch. Nech žije ľudová strana, preč s hnusnými liberáli, preč so zgerbou viere zloprajnou, preč s takými oplanmi, ktorí pri voľbe pod sebou rúbu strom.

S úplnou úctou

Kuchárik.

Z Bojny.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kresťan»-e.

Bojna, Rypňany a Ludanické okolie i s Urmincami hlasuje v Čítároch, v tomto Stummerovskom hniezde na stoličných výborníkov. Vo všetkých týchto štyroch farnosťiach blahonosne účinkujú teraz ľudoví duchovní otcovia, My toho roku striaseme z pleca sťa plesninu

rezníckych kandidátov a budeme hlasovať na poriadnych ľudákov za záujmy nášho drahého kresťanstva oduševnených. Bojna, Rypňany, Ludanice, Urmince! Česť a sláva vám, uskutočnite-li toto. Boh vám pomáha pri novembrovej stoličnej voľbe, aby ste vydobili víťazstvo pod poctivým praporom kresťanských zásad. Hor' sa do boja, s liberálmi majme pokoja! Však ani Kristus nič nemal s farizejmi Bez práce nenie sú koláče, nech liberál od jedu až skáče.

Jančík.

Rozmary a Žarty.

Keď sa robí testament. Mišo Bobek dal si zavolať notára, aby mu napísal testament. Notár príde a Bobek z posteli diktuje mu, komu čo porúča. Keď už všetko napísané bolo, notár vstal, že odíde. Tu však vstal z postele aj ešte silný Bobek a rieknuť:

— To je len predsa protivné, keď človek tak dlho musí v posteli ležať! Chvala Bohu, že sme už hotoví s tým testamentom!

— Nuž a čože, vy ste neni ani nezdravý? Prečo ste si teda ľahol do postele?

— Nuž, keď som myslel, že keď človek testament robí, musí ležať v posteli, lebo zo ináč nebude to platné.

*

Jeden prebral druhého. Vieš ty — hovoril k svojmu kamarátovi — za mojich študentských časov som v tak malej izbe býval, že som vždy musel alebo stáť, lebo k chodeniu ani na krok nebolo miesta.

— E, te nič — odpovedal druhý — ja som ako študent tak maličkú izbečku mal, že som nielen sám nemohol chodiť, lež ešte ani moje hodinky a preto som ich vždy v záložnici držal.

Proti kašlu, boleniu pľúc, zachrypnutiu, zašľajmovaniu, poteniu sa v noci, hrčaniu v prsiach, záduchu a proti iným podobného druhu chorobám s najlepším výsledkom upotrebuje sa Fellerov zagoriansky sirup proti kašlu. Cena 2 flášiek franko 5 korún. U lekárnik V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica 18. číslo (Záhreb. stol.)

K potešeniu slúžia spoľahlivé, presne chodiace hodiny. Jestli potrebujete také hodiny, odporúčame vám, aby ste si dal doniesť cenník s hodinami kupčiacej svetoznámej firmy *Max Böhmel*, Viedeň, IV., Margarethenstrasse číslo 27/55. Cenník tento posiela sa na žiadosť každému bez nútenia ku kúpe. K objednavaniu dostatočná je dopisnica.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pominú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutie sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplnédravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na próbu franko 5 korún. V Eugen Feller lekárnik, Stubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kreštana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kreštana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena :

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.
Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.
Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Administrácia Kreštana.

Odkazy redakcie.

J. T. N. Cs. Uverejníme.
B. H. N. Pripravujte sa k voľbám do stoličného výboru.
S. K. P. Kalendár Jednoty onedlho už opustí tlač.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 9. októbra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	20:10—20:35
» stolnobelohradská, nová...	«	20:00—21:20
» peštianska, nová	«	20:05—21:25
« banátska, nová...	«	20:10—21:30
Raž prvotriedna	»	14:60—14:70
« druhotriedna	«	14:40—14:55
Jačmeň nový, prvotriedny	«	14:00—14:40
Ovos prvotriedny	«	16:00—16:30
« druhotriedny	«	15:70—16:00
Kukurica	«	12:70—12:20

Múka pšeničná :

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:10	16:70	16:30	15:90	15:40	14:80	13:80
č.		7	7½	8			
K.		12:80	11:00	6:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Strova :

Otruby drobné	kor.	7:20—7:40
« hrubé	«	8:20—8:40
Fazula veľká biela	«	22:50—24:00
Fazula strakavá	«	25:00—27:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	26:00—28:00
« lúpaný	«	46:00—54:00
Šošovica čistá	«	23:00—27:00
Mak	«	66:00—70:00
Proso	«	18:00—20:00
Rasca (kmín)	«	78:00—80:00
Konopné sáme	«	20:00—21:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	4:20—4:40
« « ružové	«	4:60—4:80
« « žlté	«	7:60—7:80
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	—
« « lucerna	«	148:00—153:00

Všetko po 10 kilogrammoch.

Mäsité články :

Sviňská masť budapešianska	kor.	173:00—174:00
« « vidiecka	«	—
Slanina mestská 4-kusová	«	141:00—142:00
« « 3-kusoá	«	143:00—144:00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar :

Cukor v klobúkoch	kor.	89:50—90:00
« kockový	«	91:50—92:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	47:00—48:00
Spiritus rafinovaný, odaný vo veľkom	«	178:00—179:00

Spolu so sudom.

Prima nástroje k prevádzaniu rezanej roboty.

Prevádzanie pilkou, rezaných robôt je poučné a pekné zamestnanie v slobodných hodinách pre starých a mladých ľudí. Číslo 9307. — Prima nástroje k rezaniu s 7 nástrojmi a predlohou, na pevnom kartone komplet K. 3.— Číslo 9308. To isté s 10 prima strojmi a s predlohou K 5.— Číslo 9310. Prima náčinie k rezaniu v škrinke zo smrekového dreva s pohyblivým vrchnákom a s 9 výbornými nástrojmi K 7.20 Najväčší výber nástrojov k rezaniu v mojom hlavnom cenníku. Žiadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasielaj poštovou dobierekou c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD vývozný dom Brüx číslo 3248. (Čechy).

Hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami na žiadosť posiela sa každému zdarma a franko.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovaní a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaní, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovaní (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pešará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovaní ústav ochotne povoluje požičku ochotne odosiela. — Výhody spolúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovaní. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel ošohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovaní. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sume dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaní: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lačne perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednani 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K.; polpapie 20 K.; paperie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. 14.80 K. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko. **S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).**

Veľmi pekný stojáci kríž s podstavcom

aj k vyveseniu, vyhotovený z pekného zlata bronzu. Podoba Krista Pána a Marie Magdaleny z porcelánu s ampulkou z farbistého skla asi 58 cm. výšky K 7.50. Poitirovaný čierny drevený kríž K 2.40, 2.60, 3.80. **Žiadne riziko!**

Výmena dovolená alebo návrat peňazi.

Zasiela s postovou dobierkou cis. a kr. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

Vývozný dom BRUX číslo 3249. (Čechy).

Hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšíraným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách shtovujú z kalmuku a barchetu, odhodlali sme sa, že zvláštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobú pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sodpovedajú všetkým nárokom objednavateľov.

Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovce na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 50 kr.

Už dva predmety na prábu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcom možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lichvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoet Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2.20.

Výlučná atressa objednania:

SOHR, rozposielajúca osada uhorských pokrovcov na kone SOMOGYSZILL.

Za dobrotu a povodnosť tovaru záruka. Za nezopovedné dáme zpiatky peniaze.

Kto žiada požičku?
Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako veľkú požičku, preto aby bolo sponoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičku už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarčách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplati, a za lacné peniaze odprávi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník pomadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobodných výdavkov môže si spiatíť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár konu ochotne odpovedá.

BOROLIN slanovinový sily Nedostiziteľný domácí

liek k vyliečeniu neduhov zapričinených prechladnutím, ako su: reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška 2.— kor.
Veľká flaška 2.50 »
Flaška na prábu 1.20 »

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky Budapest, II. kerület Fő-utca 73—77. Všade k dostaniu.

Najlepšie hodinky

vyznač. zlatou a striebornou meda llou zasiela svetoznáma firma — prvá dielňa hodin

Prisne reallna 3 ročná záruka na písme.

HANNS KONRAD

c. a kr. dvor. zásielca

BRUX číslo 3237. (Čechy).

K 6.80 System Roskopf-patent hodinky K 4.— Tieže s duplovan. kepienkom K 6.80. Svajcarského systemu Roskopf-patent hodinky K 5.— Echt strieborné remontoar hodinky s «Gloria» strojom K 8.40. Tula remon. hodinky s duplov. kepienkom K 10.50. Súbežné budičky K 2.90. Svarzvaldské hodinky K 2.50.

Žiadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazi.

Posiela sa s postovou dobierkou alebo pri predbežnom zaplatení peňazi.

Hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami na žiadosť posiela sa každému franko a zdarma.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelaj Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniú.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchšej a najdokonalejšej mlátohny stroj prítomnosti !! Bez strojníka ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytými.

Osobytá trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd. Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Reklám 5 korún. Vindobona 8 kor.

Zvlášte podarená novota, ktorá každej panej veľmi pekne stojí. Jej passé ozdobené je pántami z látky dla najposlednejšej módy. Za silnej šatovej látky pre pánov fajnovnej vzorky 5 K Z fajnového hladkého polysúka v čierných, tmavomodrých, tmavých, sivých a zeledných farbách 7 K. Tieto ceny vzťahujú sa na sukne bez midra. S midrom každá sukňa drahšia je a 50 halierov.

Najpeknejši fazon čo sa dá myslieť. Krásne formovaná hornia čiastka fajnovy je štikovaná. dolu zpušta sa v podobe zvona gombíkami ozdobená sukňa. — Módnny kostým z látky, v stredno alebo tmavo sivých farbách alebo z prima jakosti polysúka v čierných, tmavo modrých, tmavých a sivých farbách 8 korún. Z modnej homespun tkaniny, sivej drapp, a ohbovej farby látky 10 K. Z diagonál tkaniny v sivej farbe 12 korún. Zo zvlášte dobre dekatirovaného sukna v čiernych, tmavo modrých a barnavých farbách 15 K.

Abjednenie v listoch účastné je zvlástej pozornosti. Oby sme každému čo najrychlej poslužiť mohli, prosíme udat nám veľkosť drieku a klbov a dĺžku sukne dla miery zpredku a zo zadku. Prosíme ďalej o presne pravú adresu odberavateľa. Tymto spôsobom každý jednolhivý kus vystrojený je svedomite a prisne dla miery. Ďalej prosíme objednávateľov o presne udanie mena a bydla. Módné album saše, krom vyšudanych veľmi pekne vyhotovených vzoriek obsahuje viackej ako sto novót v najfajnejších farbách a na žiadost odošleme ho franko po pošte každej punej.

Zur Schossenfabrik

Wien, XVI. Neulerchenfelderstrasse Nr. 2.

Dopisovanie v každej reči.

Ochrana zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat treba len povodný slanovinový lieh sily.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

38, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Mnoho sto

povzbudenia ku kripe vŕiakov potrebných článkov a príležitostných darov každého druhu obsahuje môj hlavný cenník s viatej než 3000 vyobrazeniami, ktorý na žiadost každ mu zdarma a franko ochotne posielam cis. a kr. dvorný zasielca

Hanns Konrad
Brüx číslo 3 57. (Cechy)

Oznamy prijíma

administracia

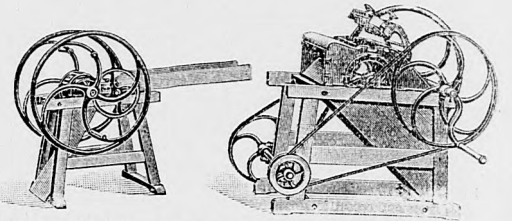
„Krestan“

☐☐ Budapest, ☐☐

Szentkirályi-u. 28

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje:

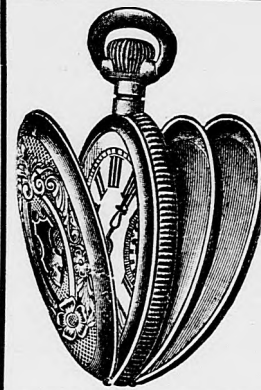

Mlátačky. Žentúre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na sítie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgvne, zemiakov a dreva. — Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, himu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kóry a lupanie kukurice atď. atď.

Obrázkové cenníky na žiadost zašlem zdarma a franko.

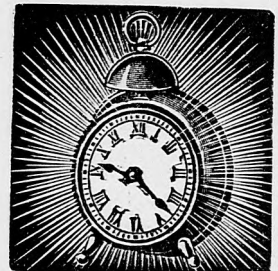
Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v BYTČI (Nagybicscse, Trencsénmegye).

Každé hodinky

8 dní na próbu.

Echt strieb. remont. hodinky c. k. puncovný úrad

Pre pánov, panie a chlappcov

S jednoduchým večkóm K 6.—

S dupioványm večkóm « 8.—

S 3 triebornými večkami « 10.—

14 kar. ziate hodinky od « 18.—

Nickel-Rosk. hodinky « 3.—

Ocelové hodinky hladké « 6.—

Pôvodné Omega « 20.—

Budičky

19 cm. s 1 zvonkom K 2.—

S dvoma zvonkami « 3.—

S nočným svetlom « 4.—

S hrou troch zvonov « 6.—

S biúčim strojom « 8.—

S hudobným strojom « 10.—

Strieborná retiazka « 2.—

Strieborné prstane « —.60

Strieborné zausnice « —.60

Nezodpovedný tovar behom osem dní prijma sa zpiatky franko a neporušený a peniaze sa navráti. Trojročná garancia na pisme. S poštovou dobierkou zasiela.

Prvý a najväčší sklad hodinový **Max Böhnel, Wien, IV., Margaretenstr. 27/55.**

Ráče žiadat môj najväčší cenník s vyše 5000 vyobrazeniami, ktorý každému zasielame franko a zdarma.

Lacné perie a páperie!

1 kg. šedého driapaného peria K 2.—, polobiele K 2.30, biele K 4.—, prima páperisté K 6.—, najjemnejšie K 8.—, páperie šedé K 6.—, biele K 10.—, prsné K 12.—, od 5 kg. počnúc franko.

Hotové postele

2 hustého červeného, modrého, žltého alebo bieleho nankingu. 1 perina veľkosť 180/116 cm. s 2 vankúšmi veľkosť 80/18 cm. dostatočne naplnené s novým šedým trvácim perím K 16.—, polopáperin K 20.—, páperin K 24.—, Perina samotná K 12.—, 14.—, 16.—, vankúše K 3.—, 3.50, 4.—, Periny 180/40 cm. veľké K 15.—, 18.—, 20.—. Vankúše 90/70 alebo 80/80 cm. veľké K 4.50, 5.—, 5.50. Spodné periny z gradiu 180/116 cm. K 18.—, 15.— zasiela — na dobierku, obal zdarma, od 10 korún vyše franko. —

MAX BERGER, DEŠENICE č. 1123. (Čechy).

Cenník matracov, pr kryviel a ostatného postelného tovaru zdarma a franko. Nehodiace sa zamením alebo peniaze vrátim.